

Ansvar: Foruden den ubehagelige Virkning, som Afstemningerne have, at fjerne Folk fra Møderne, synes de ogsaa undertiden at have en ubehagelig Indvirkning paa Valerne; i alt Fald synes de at have den Virkning paa det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), at han har glemt, hvad der er sagt ifjor, hvad der er sagt i Formiddags, hvad der staar i Betænkningen, og hvad der staar i Lovforslaget. For det Første yttrede han om mig, at jeg havde talt længe, uaftet jeg tror, at jeg, skjøndt jeg sagde en hel Del mere, end han fik sagt, neppe talte længere, end han her talte i Aften, og jeg talte ikke paa mine egne Vegne alene, men paa Fleres. Jeg haaber imidlertid, at de Herrer i den ubehagelige Stilling, hvori de i saa mange Henseender sætte os, dog ville tillade os saa Meget, at vi maa udtale vore Meninger og Anskuelser. Jeg vil endnu kun tillade mig en Bemærkning lige over for det ærede Medlem, og det er den, at naar han synes at staa i den Formening, at jeg skulde have overset, at der i Aar paa Universitetets Budget stod et extraordinært Beløb af 95,000 Rb. til den botaniske Have, da har jeg udtrykkelig nævnt dette. Hvorledes skulde der komme en Underbalance af kun 53,000 Rb. ud, som jeg sagde i Formiddags, naar selve Lovforslaget har 122,000 Rb. og det ærede Flertals Indbringningsforslag om at borttage Kommunitetets Bidrag af 21,000 Rb. gjør dette til 143,000 Rb.; det vilde jo da være en løstelig Beregning af mig, saa at slutte med et Underflud af 53,000 Rb. Saavel det ærede Medlem som ogsaa det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) søgte at belære mig om, at disse særlige Fonds ikke vare Andet end Statsmidler. Det er en Lærdom, som jeg slet ikke behøver at modtage, thi jeg har aldrig nogenstunde paastaet Andet; men jeg har paastaet, at det var Statsmidler af en noget særlig Oprindelse, og jeg har — det skal jeg bemærke lige over for det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds — sagt, ikke at disse Midler ikke vare Statens Eiendom, men at disse Midler ikke hidrørte fra den nuværende Slægts Arbejde. Det er dette, jeg har sagt, og jeg vedbliver at paastaa, at de hverken hidrøre fra den nuværende eller fra den nærmest foregaaende Slægt; men de hidrøre fra en Tid, der ligger længere tilbage. (Th. Nielsen: Den nuværende Slægt er bleven fattigere derved.) Det ærede Medlem siger, at den nuværende Slægt er blevet fattigere paa Grund deraf. Nei, den nuværende Slægt er ikke bleven en eneste Skilling fattigere paa Grund deraf; men den er bleven mange Millioner rigere derved, det er netop Sandheden. Men det ærede Medlem udtalte ogsaa lige over for mig, at man havde viist den store Beredvillighed til at opføre disse mægtige Bygninger, Universitetsbibliotheket, det zoologiske Museum, Observatoriet, Laboratoriet i Ny Vestergade

og mange andre. Ja, men den store Forskel er den, at disse Bygninger ere opførte, uden at der er truffet en eneste Skilling ud af de nuværende Statteynderes Lommer; og det Gøemmel, jeg ansøgte, og med Hensyn til hvilket jeg sagde, at man kunde synes berettiget til at nære en besæden Tvivl om den store Beredvillighed, der var, er dette, at, da der kom et lille Forslag om at bevilge 1,800 Rb., som skulde gaa af det sædvanlige Budget til Forelæsninger ved Landbohøjskolen, og om 1,000 Rb. til Udmykning af Slotskirken, saa sagde man Nei. Det var dette, der gjorde mig Betænkning. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds undrede sig over, at jeg, som havde saa megen Medfølelse for dem, der ikke fik Kommunitetsstipendier, ikke vilde være med til at forhøje Bidraget til dem, der søge de private Seminarier. Jeg skal ærlig sige det ærede Medlem, hvorfor jeg ikke vil være med dertil. Det er, fordi jeg har en lille Følelse af, at der er noget Kunstigt ved disse private Seminarier, og fordi jeg har en lille Frygt for, at saadanne private Anstalter let skulle blive til Industri. Af al Industri er der ingen, jeg frygter mere end Stoleindustrien. Den er den farligste af al Industri, naar den ikke har et nødvendigt Korrektiv ved Siden af sig. Naar der ikke er Institutioner, der kunne optræde ved Siden af de private Skoler som Korrektiver, saa komme disse let til at anstille et Bøddeløb mellem hverandre om, hvem der kan faae de fleste Elever. Og saaledes som Menneskene nu en Gang ere, er der noget Undskyldeligt i, at Folk, som ere nænsomme over deres Børn, eller unge Menneffer, der gjerne ville slippe lidt let igennem, ere mest tilbøjelige til at søge derhen, hvor Porten staar videst aaben. Derfor har jeg lidt Betænkning ved den Slags Anstalter. At jeg ikke har villet unddrage dem enhver Understøttelse, har jeg viist derved, at jeg ifjor gif med til at bevilge de 600 Rb.; men der foreligger Intet, der skulde gjøre det nødvendigt nu, at sætte det Minimum, som vi ifjor satte til 600 Rb., op til 1,000 Rb.

Bereus: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg har at gjøre med Hensyn til Nr. 115 i Betænkningen. De Herrer vide, at der af Sørs Akademis Midler bliver bevilget 11,000 Rb. til fattige Højskoleelever, og af Betænkningen ses det, at disse Midler ere fordelte med 500 Rb. til Kjøbenhavn og 500 Rb. til hver af de 21 Skoleraadskredse. Da Færøerne slet ikke høre til nogen af disse Skoleraadskredse, vil der ikke kunne tilfalde Ansøgere fra Færøerne noget af dette Beløb. Nu skal jeg vel indbrømme, at der ikke er indgaaet mange saadanne Begjæringer, dog er der i de senere Aar kommet enkelte, og da, som det her af Betænkningen fremgaar, det hele Beløb ikke er medgaaet, er det ikke sandt besværsligt, at faae